

Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje - Italija

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Valstybės kompensaciją galima gauti už visus tyčinius smurtinius nusikaltimus asmeniui ir bet kokiais atvejais už neteisėtą tarpininkavimą ir išnaudojimą darbe, kaip apibrėžta Baudžiamojo kodekso 603-*bis* straipsnyje, išskyrus užpuolimą (*percosse*) ir kūno sužalojimą (*lesioni*), kaip nustatyta Kodekso 581 ir 582 straipsniuose, nebent yra 583 straipsnyje nurodytų atsakomybę sunkinančių aplinkybių (pvz., jei dėl nusikalstamų veikų kilo sąraše nurodyti itin sunkūs padariniai).

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Kompensaciją galima gauti tik už medicininės ir pagalbos išlaidas, išskyrus seksualinės prievartos ar nužudymo atveju, kai nukentėjusiesiems mokama Ministerijos dekretu nustatyto fiksuoto dydžio kompensacija, net jei nereikia mokėti jokių medicininių ir pagalbos išlaidų.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Asmenys, turintys teisę į kompensaciją, yra nukentėjęsysis, arba, jei nukentėjęsysis mirė, visi jo vaikai ir kartu gyvenantis (oficialiai negyvenantis skyrium) sutuoktinis arba kartu gyvenantis gyvenimo partneris, kurie turi teisę gauti kompensacijos dalį, atitinkančią konkretaus asmens teises į palikimą. Nesant nė vieno iš šių asmenų, teisę į kompensaciją turi nukentėjusiojo giminaičiai pagal tiesiąją aukštutinę giminystės liniją, jei nusikalstamos veikos padarymo metu jie teisiškai buvo nukentėjusiojo išlaikytiniai.

Tam tikrais atvejais asmens teisė į kompensaciją ribojama:

- jei nukentėjęsysis (arba kitas teisę į kompensaciją turintis asmuo) tyčia arba dėl nusikalstamo aplaidumo bendrininkavo darant nusikalstamą veiką arba kitas su ja susijusias nusikalstamas veikas, kaip apibrėžta Baudžiamojo proceso kodekso 12 straipsnyje;
- jei nukentėjęsysis galutiniu sprendimu buvo nuteistas už bet kurią iš Baudžiamojo proceso kodekso 407 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų nusikalstamų veikų arba už nusikalstamas veikas, padarytas pažeidžiant teisės aktus dėl vengimo mokėti pajamų mokesčių ir PVM prevencijos, arba jei prašymo pateikimo metu nukentėjusiojo atžvilgiu vyksta baudžiamasis procesas dėl bet kurios iš šių nusikalstamų veikų.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Jei nukentėjęsysis išgyveno, jo šeimos nariai turi teisę pareikšti ieškinį tiesiogiai nusikaltėliui (Civilinio kodekso 2043 ir 2059 straipsniai) dėl netiesioginės (neturtinės) žalos, kurią šie asmenys patyrė dėl jų giminaičiui padaryto sužalojimo. Tačiau šiuo atveju galiojančiuose teisės aktuose nėra numatyta jokia valstybės kompensacija (Įstatymas Nr. 122/2016 su pakeitimais, padarytais Įstatymu Nr. 167/2017). Pagal teisės aktus dėl nukentėjusių nuo smurtinių nusikaltimų asmenų tokiems asmenims išmokos numatytos tik tokiu atveju, kai jie yra mirusio pagrindinio nukentėjusiojo išlaikytiniai.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Kompensacija gali būti skiriama ir Italijoje gyvenantiems pareiškėjams, ir pareiškėjams, kurie gyvena ne Italijoje, o kitoje ES valstybėje narėje.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Nukentėjęsysis prašymą skirti kompensaciją gali pateikti Italijos sprendžiančiosioms institucijoms, jei nusikalstama veika buvo padaryta Italijoje.

Ar, kad galėčiau reikalauti kompensacijos, turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Ne, tačiau prašymą reikia pateikti per 60 dienų po nutarties, kuria buvo nustatyta, kad nusikalstamą veiką padarė nežinomas asmuo arba asmenys (*decisione che ha definito il giudizio per essere ignoto l'autore del reato*), priėmimo, arba per 60 dienų po paskutinio vykdymo proceso veiksmo, kurio nepavyko atlikti, arba per 60 dienų nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsigaliojimo datos.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Žr. pirmiau.

Prašymą reikia pateikti per **60 dienų** po nutarties, kuria buvo nustatyta, kad nusikalstamą veiką padarė nežinomas asmuo arba asmenys, priėmimo, arba per 60 dienų po paskutinio vykdymo proceso veiksmo, kurio nepavyko atlikti, arba per 60 dienų nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsigaliojimo datos.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Kaip aprašyta pirmiau, prie prašymo skirti kompensaciją reikia pridėti dokumentus, įrodančius, kad žalos išieškojimo iš nusikaltėlio procesas nepavyko, arba kad nepavyko atlikti paskutinio vykdymo proceso veiksmo, arba kad įsigaliojo apkaltinamasis nuosprendis.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius savo prašymą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Prie prašymo skirti kompensaciją reikia pridėti sprendimo, kuriuo asmuo pripažintas kaltu dėl vieno iš teisės aktuose nurodytų nusikalstamų veikų, arba nutarties, kuria nustatyta, kad nusikalstamą veiką padarė nežinomas asmuo arba asmenys, kopiją.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Kaip nurodyta pirmiau, prašymą reikia pateikti per **60 dienų** po nutarties, kuria buvo nustatyta, kad nusikalstamą veiką padarė nežinomas asmuo arba asmenys, priėmimo, arba per 60 dienų po paskutinio vykdymo proceso veiksmo, kurio nepavyko atlikti, arba per 60 dienų nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsigaliojimo datos.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

Pavyzdžiui, ar kompensacija atlyginama:

a) nusikaltimo aukai:

– turtinė (ne psichologinė) žala:

- *medicininės išlaidos dėl sužalojimo (medicininio gydymo – ambulatorinio gydymo ir gydymo ligoninėje, reabilitacijos – išlaidos)*
- *papildomi poreikiai ar išlaidos, susiję su sužalojimu (t. y. priežiūra ir pagalba, laikinas ir nuolatinis gydymas, ilgos trukmės fizioterapija, būsto pritaikymas, specialios priemonės ir kt.)*
- *ilgalaikis sužalojimas (pvz., invalidumas ir kitas ilgalaikis neįgalumas)*
  - *pajamų netekimas medicininio gydymo metu ir po jo (įskaitant prarastas pajamas ir prarastą gebėjimą gauti pajamas arba sumažėjusį išlaikymą ir kt.)*
  - *galimybės praradimas*
  - *su teismo procesu dėl žalą sukėlusio įvykio susijusios išlaidos, pavyzdžiui, teisinės ir teismo išlaidos)*
  - *kompensacija už pavogtą ar sugadintą asmeninį turtą*
  - *kitą*

– psichologinė (moralinė) žala:

- *nukentėjusiojo skausmas ir kančia*

b) asmenims, turintiems teisę į kompensaciją, arba nukentėjusiojo giminaičiams:

– turtinė (ne psichologinė) žala:

- *laidotuvių išlaidos*

- *medicininės išlaidos (pvz., terapija šeimos nariui, ambulatorinis gydymas ir gydymas ligoninėje, rehabilitacija)*
- *išlaikymo arba galimybės praradimas*

– psichologinė žala:

- *giminių arba asmenų, turinčių teisę į kompensaciją, skausmas ir kančios ir (arba) kompensacija likusiems gyviems asmenims, jei nukentėjusysis mirė*

Kompensacija mokama (atsižvelgiant į bet kokias palankesnes priemones, kurias jau nustato kitos teisės nuostatos dėl konkrečių nusikalstamų veikų) medicininėms ir pagalbos išlaidoms padengti, išskyrus seksualinės prievartos ir nužudymo atvejus, kai nukentėjusiesiems skiriama fiksuoto dydžio kompensacija, net jei nereikia mokėti jokių medicininių ir pagalbos išlaidų.

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Paprastai kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka iš Paramos nukentėjusiems nuo mafijos pobūdžio nusikalstamumo, turto prievartavimo, lupikavimo ir tyčinių smurtinių nusikaltimų asmenims apyvartinio fondo (*Fondo di rotazione per la solidarieta' alle vittime dei reati di tipo mafioso, delle richieste estorsive, dell'usura e dei reati intenzionali violenti*), kurį administruoja Vidaus reikalų ministerija, lėšų, tačiau sumokėta suma negali viršyti einamaisiais metais numatyto finansavimo.

Jei atitinkamais metais nėra pakankamai lėšų, teisę į kompensaciją turintys asmenys tais metais fondo lėšomis gali pasinaudoti proporcingai, o paskesniais metais gauti likusią dalį, kuri skiriama be jokių mokesčių, palūkanų ar perkainojimo.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti įtakos galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Kompensacija mokama su sąlyga, kad nukentėjusysis tyčia arba dėl sąmoningo aplaidumo nebendrininkavo darant nusikaltimą ar kitus susijusius nusikaltimus; kad nukentėjusysis galutiniu sprendimu niekada nebuvo nuteistas už kurią nors iš Baudžiamojo proceso kodekso 407 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų nusikalstamų veikų (beatodairišką naikinimą, plėšimą ir masinę žmogžudystę, dalyvavimą pilietiniame kare, mafijos pobūdžio sąmokslą, pavojaus visuomenės saugumui sukėlimą, nužudymą, plėšimą, turto prievartavimą, žmogaus pagrobimą, terorizmą, ardomąjį sąmokslą, ginkluotą sąmokslą, sprogmenų laikymą, reketą, su narkotikais susijusius nusikaltimus, pavergimą, vaikų prostituciją ir pornografiją, prekybą žmonėmis, vergiją, seksualinę prievartą, seksualinius veiksmus su nepilnamečiais, grupinę seksualinę prievartą) arba už nusikalstamas veikas, padarytas pažeidžiant teisės aktus dėl vengimo mokėti pajamų mokesčių ir PVM prevencijos; ir kad prašymo pateikimo metu nukentėjusiojo atžvilgiu nevyksta baudžiamasis procesas dėl bet kurios iš tų nusikalstamų veikų.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Nukentėjusiojo pajamos neturi jokios įtakos jo teisei į kompensaciją.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Kompensacija mokama su sąlyga, kad nukentėjusysis dėl tos pačios nusikalstamos veikos iš bet kokio viešo ar privataus šaltinio negavo bet kokios rūšies išmokų, kurių suma viršija 5 000 EUR.

Kaip kompensacija bus apskaičiuojama?

Kompensacijos dydis atitinka patirtas išlaidas, atsižvelgiant į atitinkamu įstatymu nustatytas ribas ir tą įstatymą įgyvendinančiu Ministerijos dekretu nustatytas fiksuotas sumas.

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Vidaus reikalų ministerijos 2017 m. rugpjūčio 31 d. dekretu (priimtame pagal 2016 m. liepos 7 d. Įstatymo Nr. 122 11 straipsnio 3 dalį) nustatyta:

„1. Pagal 2016 m. liepos 7 d. Įstatymo Nr. 122 11 straipsnį mokėtinos kompensacijos suma nustatoma šia tvarka:

- „a) už nužudymą skiriama fiksuota 7 200,00 EUR suma arba, jei nužudymą įvykdė nukentėjusiojo sutuoktinis (net jei jis gyveno skyrium arba santuoka buvo nutraukta) arba asmuo, kuris palaikė arba palaiko asmeninius santykius su nukentėjusioju – 8 200,00 EUR, šiuo atveju kompensacija mokama tik nukentėjusiojo vaikams;
- b) už Baudžiamojo kodekso 609- *bis* straipsnyje nurodytą seksualinės prievartos nusikaltimą, jei nėra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, dėl kurių nusikaltimo sunkumas yra mažesnis, skiriama fiksuoto dydžio 4 800,00 EUR suma;

c) už a ir b punktuose nenurodytas nusikalstamas veikas skiriama ne didesnė kaip 3 000,00 EUR suma medicininėms ir pagalbos išlaidoms padengti.“

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti, arba nurodymai dėl kitų aspektų?

Reikia nurodyti ir dokumentais pagrįsti bendrą patirtų medicininių ir pagalbos išlaidų sumą.

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Kompensacija mokama su sąlyga, kad nukentėjusysis dėl tos pačios nusikalstamos veikos iš bet kokio viešo ar privataus šaltinio negavo bet kokios rūšies išmokų, kurių suma viršija 5 000,00 EUR.

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Ne.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Ne, nors yra galimybė pateikti tolesnius prašymus, jei patiriama papildomų medicininių išlaidų. Juos turės įvertinti sprendžiančioji institucija.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Prašymą skirti kompensaciją turi pateikti suinteresuotoji šalis arba, jei nusikalstamos veikos auka mirė, kiti teisę į kompensaciją turintys asmenys. Šis prašymas turi būti pateiktas asmeniškai arba turint specialų įgaliojimą (*a mezzo di procuratore speciale*). Kad prašymas būtų priimtas, kartu su juo reikia pateikti šiuos dokumentus:

a) sprendimo, kuriuo asmuo pripažintas kaltu dėl vieno iš 11 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų, arba nutarties, kuria nustatyta, kad nusikalstamą veiką padarė nežinomas asmuo arba asmenys, kopiją;

b) dokumentus, pagrindžiančius, kad dėl žalos atlyginimo prieš nusikaltėlį buvo nesėkmingai pradėtas vykdymo procesas. Šių dokumentų pateikti nereikia, kai nusikaltėlis nėra nustatytas, arba kai nusikaltėlis baudžiamajame arba civiliniame procese, kuriame jam buvo taikoma atsakomybė, kreipėsi dėl teisinės pagalbos, už kurią moka valstybė, ir ši pagalba jam buvo suteikta;

c) priesaika patvirtintą pareiškimą pakeičiančią deklaraciją (*dichiarazione sostitutiva dell'atto di notorietà*) dėl jokių kliūčių nebuvimo;

d) medicinos pažymą, patvirtinančią už su sveikatos priežiūra susijusias paslaugas patirtas išlaidas, arba nukentėjusio nuo nusikalstamos veikos asmens mirties liudijimą.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Ne.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Vidaus reikalų ministerija.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Ministero dell'Interno
Ufficio del Commissario di solidarietà per le vittime dei reati di tipo mafioso
Via Cavour, 6
Roma

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Ne.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Italijos sprendžiančioji institucija, gavusi prašymą, sprendimą turi priimti „nedelsiant“.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Nėra nustatyta jokios specialios tvarkos. Kadangi sprendimas yra administracinis, jį galima apskųsti pagal įprastas taisykles, taikomas vidaus administracinėms priemonėms, kurias taiko ta pati institucija.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Visą reikalingą informaciją teikia padedančioji institucija. Italijos padedančioji institucija yra prokuratūra (*procura generale*) prie apeliacinio teismo (*corte d'appello*), kuris turi jurisdikciją pareiškėjo gyvenamojoje vietoje. Formos pridėtos prie 2008 m. gruodžio 23 d. Ministerijos dekreto, nustatančio taisykles pagal 2007 m. lapkričio 9 d. Įstatyminio dekreto 7 straipsnį, kuriuo įgyvendinta Direktyva 2004/80/EB dėl kompensacijos nusikaltimų aukoms (*Decreto 23 dicembre 2008, n. 222 "Regolamento ai sensi dell'articolo 7 del decreto legislativo 9 novembre 2007, n. 204, recante attuazione della direttiva 2004/80/CE relativa all'indennizzo delle vittime di reato"*).

Ar yra speciali pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Ne.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Ne, šią funkciją atlieka padedančioji institucija.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Šią informaciją teikiančio biuro duomenimis tokių organizacijų nėra.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 11/03/2019